

EL TRIANGLE
27. 1. 97

La catalanitat, una altra vegada

Jordi Solé-Tura

Diputat del PSC al Congrés i
ex-ministre de Cultura

Després d'uns mesos de silenci, Jordi Pujol i els secundaris de CiU tornen a parlar de catalanitat i anticatalanitat. Segons ells, és català en el ple sentit de la paraula aquell qui accepta sense remugar l'acord entre CiU i el PP sobre el finançament autonòmic, i molt especialment la cessió del 30% de l'IRPF.

I és anticatalà aquell qui opina que l'assumpte és més complicat, que calen unes negociacions més clares i transparents, que vol tenir més informació sobre els pros i els contres i que, fins i tot, comprèn les raons dels andalusos i els extremanys que protesten contra un acord que se'ls imposa sense dret a protestar ni a plantejar alguna alternativa. En general, no és el 30% de l'IRPF allò que es discuteix, sinó la foscor d'uns acords que encara no se sap què implicaran ni quin cost ni quines conseqüències benèfiques tindran.

L'ús dels conceptes de catalanisme i anticatalanisme com a arma política és un vell tema que anys enrera li va anar molt bé a Convergència i, molt especialment, al mateix Jordi Pujol. Era un plantejament simple, clar i contundent: Jordi Pujol era l'expressió viva i immaculada de Catalunya, i CiU era l'encarnació plena de la catalanitat perquè Catalunya vivia envoltada per un enemic exterior implacable -la resta d'Espanya, en línies generals-. I si volíem sobreviure en aquella fortalesa assetjada havíem de fer una pinya sense esquerdes al voltant del cap del castell i líder incontestable de la defensa. Tot aquell habitant de la fortalesa que mostrés alguna simpatia per l'enemic exterior o que, pecat suprem, formés part d'una formació política aliada amb una altra de fora era, per tant, un enemic infiltrat, una cinquena columna de l'adversari dintre de casa'i, per tant, un fals català o, més exactament, un anticatalà. Jordi Pujol tenia, doncs, la patent: ell era el prototipus del català autèntic i tot aquell que no l'acceptés com a líder suprem o que s'enfrontés amb ell era desqualificat immediatament com a anticatalà i, de fet, com a traïdor.

Aquella lògica simplista i perversa va tenir, doncs, uns efectes simplistes i perversos. Els socialistes catalans, per exemple, van ser apedregats com a anticatalans quan va esclatar el trist afer de Banca Catalana. I a cada contesa electoral tornava a sortir el tema de la catalanitat pura i dura, i de l'anticatalanisme execrable, malgrat que els socialistes guanyessin una i altra vegada les eleccions generals i les municipals a Catalunya, i que Jordi Pujol fos nomenat "espanyol de l'any" per un diari tan comprensiu amb l'anticatalanitat com el "ABC".

La cosa va anar de rebaixa quan CiU va pactar amb el paradigma principal de l'enemic exterior, el PSOE, després de les eleccions de 1993. Després del pacte resultava ben difícil seguir argumentant en termes de catalanitat i anticatalanitat, i allò va crear seriosos problemes d'identitat entre els rengles de CiU, que van començar a tenir dubtes existencials sobre el ser o no ser de la pròpia catalanitat, sobretot quan van perdre la majoria absoluta a les eleccions al Parlament de Catalunya. Afortunadament per a ells, quedava encara un altre enemic exterior, força més dur, intransigent i cantellut en la batalla, o sigui el PP. I, gràcies a aquell PP, tan bel.ligerant, Convergència va poder fer l'any passat una campanya electoral pura i dura en nom de la catalanitat, que li va permetre salvar els mobles malgrat la davallada dels seus vots.

Però la nit mateixa del 3 de març de 1996, dia de les eleccions, tot es va capgirar. En poques hores, l'enemic implacable es convertia sorprenentment en amic de tota la vida, convergents i pepeistes s'intercanviaven regals i elogis, pactaven en secret i nocturnitat un sistema de finançament que afectava tota Espanya sense consultar ningú més i entraven en una cursa desaforada de "què vols, què em dones?". L'enemic exterior s'esfumava, doncs, totalment i definitivament i en els rengles de Convergència s'instal.lava el mes absolut desconcert. Des de llavors, els

uns i els altres han anat fent la viu-viu, orfes de teoria, amagant les respectives contradiccions, treballant el dia a dia i oblidant les grans perspectives. En el cas de Convergència, el mateix Jordi Pujol va al·lisonar els militants ben clarament en aquella conferència de Vic de fa uns mesos, quan els va dir que oblidessin tot allò de l'autodeterminació i la independència i que es concentrassin en la cultura, la llengua i les finances. Era l'aterratge definitiu del vol aparent d'una baluerna que, en realitat, no s'havia aixecat mai de terra i només havia fet vols virtuals.

En plena desorientació ideològica -si d'això se'n pot dir ideologia-Jordi Pujol i els seus portaveus s'han aferrat a la picabaralla sobre el finançament autonòmic per ressuscitar el vell i atrocinat fantasma de l'anticatalanisme. El mateix Pujol ha entrat en la batalla acusant d'anticatalanista Pasqual Maragall, l'alcalde de Barcelona, el factòtum dels Jocs Olímpics i, sense cap mena de dubte, una de les persones que més ha contribuït al prestigi de Catalunya arreu del món. Que tot un president de la Generalitat, que com a president ens representa a tots, hagi entrat d'aquesta manera tan tronada en una lluita anacrònica, de sostre baixíssim i pròpia de temps passats, que tot un president de la Generalitat ens expliqui que Pasqual Maragall és un anticatalà i Álvarez Cascos un gran amic de Catalunya, i que els altres portaveus de Convergència s'afegixin, no sé si amb molt o poc entusiasme, a aquesta cantata pobra i desafinada, només pot significar una cosa: que van de bòlit, que no saben què dir, que s'han quedat sense arguments i que tornen a buscar algun element de supervivència entre les deixalles del vell rebost.

La veritat és que, com a català, aquesta història m'ha fet molta vergonya i he pensat que, afortunadament, com a poble som millors que aquests dirigents que es rebaixen ells mateixos i ens volen rebaixar a tots al seu nivell. Simplement, ja n'hi ha prou ▼

L'àlbum dels records

"Que tot un president de la Generalitat ens expliqui que Maragall és un anticatalà i Álvarez Cascos un gran amic de Catalunya, i que els altres portaveus de CDC s'afegixin a aquesta cantata pobra i desafinada, només pot significar una cosa: que s'han quedat sense arguments i que tornen a buscar algun element de supervivència entre les deixalles del vell rebost"